

Perspectief voor glastuinbouw in de regio

Een markt vol kansen en bedreigingen

Nederland is wereldwijd marktleider op het gebied van de tuinbouw. Het Rijk heeft dan ook speciale aandacht voor de sector via het topsectorenbeleid, het versterken van de greenports en het ondersteunen van de tuinbouwconcentratiegebieden. Elk tuinbouwbedrijf behoort tot de doelgroep van het beleid. Want alleen door intensieve samenwerking kan het Nederlandse tuinbouwcluster op mondiaal niveau blijven excelleren. Om daarbinnen als regionaal tuinbouwcluster optimaal te functioneren, is goed inzicht in de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de sector essentieel.

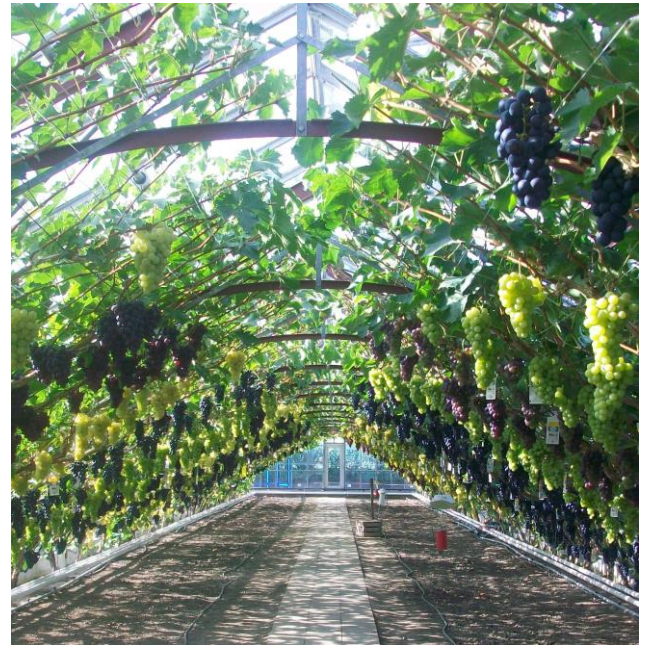
Ruimtelijke ontwikkeling langs twee paden

In de visie van Roots en Bureon heeft de tuinbouw in Nederland zich langs twee paden ontwikkeld:

1. De versterkte clustering van tuinbouwactiviteiten in de zes regionale greenports, die zich vooral voordoet bij de aan de tuinbouw gerelateerde leveranciers en afnemers en bijvoorbeeld blijkt uit de concentratie van veilingactiviteiten.
2. De verschuiving van productieactiviteiten vanuit het dichtbevolkte westen naar andere landsdelen en het buitenland (local-for-local). Denk aan de verplaatsing van tuinders uit het Westland richting het Oostland, de Zuidplaspolder en West-Brabant en de opkomst van 'nieuwe' gebieden zoals de LOG's en de provinciale concentratiegebieden.

Het succes van regionale tuinbouwclusters schuilt grotendeels in de koppeling in de keten en de ruimtelijke organisatie van kennis, logistiek, vastgoed, etc. Relevante vragen voor de Greenports zijn daarbij:

- Op welke terreinen kan verdere ketenintegratie plaatsvinden en welke rol speelt clustervorming of ruimtelijke concentratie daarbij?
- Welke activiteiten moeten worden ondernomen om de sterke internationale concurrentiepositie te behouden?
- Hoe kan de (soms) noodzakelijke herstructurering in de praktijk gestalte krijgen en worden gefinancierd?

Bij 'nieuwe' concentratiegebieden gaat het om een volwaardig tuinbouwcluster te worden met een grote mate van zelfstandigheid en toekomstbestendigheid. Hierbij gaat het om vragen als:

- Moet het tuinbouwgebied zich richten op specifieke doelgroepen (positioneren) om voldoende massa te creëren en zich te onderscheiden van andere gebieden?
- Welke risico's zijn aan de (her)ontwikkeling verbonden; ruimtelijk, economisch en beleidsmatig?
- Hoe kan de ruimtelijke kwaliteit in een tuinbouwgebied worden gewaarborgd?
- Welke alternatieve functies zijn mogelijk bij onvoldoende marktperspectief op de langere termijn?

In verspreide glasgebieden zijn juist vragen relevant als:

- Hoe groot is de omvang van verspreid liggend glas en uit welke componenten (fysiek, papier) bestaat deze?
- Wat is het economische perspectief van de solitaire bedrijven en (hoe) kan dit worden vergroot?
- Welke clustervoordelen biedt een situatie met volledige concentratie van tuinbouw?
- Vormt het verspreid liggend glas in landschappelijk opzicht een probleem? Zo ja, welke mogelijkheden zijn er voor verplaatsing, transformatie en/of sanering?
- Hoe kan de gewenste extensivering danwel intensivering van de glastuinbouw worden bereikt?

Vestigingscondities bepalen de aantrekkingskracht van tuinbouwgebieden

Er kunnen verschillende strategieën worden gevolgd om tuinders te 'verleiden' zich in een specifiek gebied te vestigen. Succesfactoren hierbij zijn:

- Tijdige beschikbaarheid en juiste grootte van kavels;
- Beschikbare uitbreidingsruimte op de lange termijn;
- Beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel;
- Continuïteit in het lokale en regionale tuinbouwbeleid;
- Maatschappelijk draagvlak voor ontwikkeling van de tuinbouw en een gunstig imago;
- Nabijheid van of goede afstemming met toeleverende en afnemende bedrijven;
- Mogelijkheden tot kennisuitwisseling en samenwerking met collega-tuinders;
- Goede water- en energievoorzieningen;
- De geografische ligging, ofwel de afstand tot brongebieden in West-Nederland, het klimaat en de bereikbaarheid.

Perspectief voor glastuinbouwgebieden

In de afgelopen jaren is de tuinbouw onder druk komen te staan door een combinatie van overproductie, lagere prijzen en de impact van de crisis (financieringsproblemen). Binnen de sector bestaat de verwachting dat er uiteindelijk een herstel van groei en dynamiek zal optreden. Alleen: in welke gebieden zal groei plaatsvinden en in welke gebieden zal herstructurering of zelfs herstemming en sanering noodzakelijk zijn?

In de ogen van Roots Beleidsadvies en Bureon is het in elk geval van belang inzicht te hebben in de concurrentiekracht en de gewenste positionering van een tuinbouwgebied. Waar liggen marktkansen? Wat betekent bijvoorbeeld de ontwikkeling van biobased tuinbouw voor het gebied? En welke ontwikkeling is geredeneerd vanuit de kwaliteit van het vestigingsklimaat en het aanwezige ondernemerschap gewenst en haalbaar?

Ondersteuning bij de (her)ontwikkeling van glastuinbouwlocaties

Roots Beleidsadvies en Bureon kunnen het benodigde inzicht in zowel het kwantitatieve als het kwalitatieve (markt)perspectief leveren. De combinatie van uitgebreide kennis van de sector, behoeftes en gebiedsontwikkeling in het algemeen maken Roots en Bureon tot uw kennispartner voor de ondersteuning bij de ontwikkeling van glastuinbouw in uw gebied.

Wij ondersteunen lokale en regionale overheden bij het opstellen van visies en strategieën om de gewenste ontwikkeling van glastuinbouw te realiseren. Ervaring is opgedaan in het Westland, Oostland, Venlo, Bommelerwaard, de Betuwe (Bergerden en Huissen-Angerden), Emmen, Sexbierum en Heemskerk.

Roots Beleidsadvies en Bureon als onafhankelijke en betrouwbare partner

Roots is een onderzoeks- en adviesbureau dat opereert op het snijvlak van ruimte, economie en vastgoed. In de visie van Roots moet een regio of locatie worden ontwikkeld naar de specifieke kenmerken van het gebied. Roots helpt haar opdrachtgevers bij het inventariseren van die kenmerken, het in beeld brengen van trends en ontwikkelingen en het opstellen van een visie. Bureon verricht onderzoek naar en adviseert over ruimtelijk-economische vraagstukken. Dit gebeurt op basis van ruim 15 jaar ervaring in onderzoeksprojecten. Wij zijn daarmee uw onafhankelijke kennispartner bij de ontwikkeling van tuinbouw in uw gebied.

Contactgegevens

Roots Beleidsadvies

E: info@rootsadvies.nl
T: 070 77 99 469
W: www.rootsadvies.nl

Bureon

E: sergej@bureon.nl
T: 06 22 475 670
W: www.bureon.nl